

ได้เกษตร

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 สงขลา
กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เกษตรกรชายแดนใต้
จัดการพืชรับมือภัยแล้ง
เกษตรกรอินทรีย์ดีเด่น

ฉบับที่ 7 ประจำเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2564

วารสารฉบับออนไลน์

เกี่ยวกับผลงานวิจัยด้านการผลิตพืชและให้บริการวิชาการเกษตร
ของหน่วยงาน สวพ.8 และหน่วยงานในเครือข่าย กรมวิชาการเกษตร

ได้เกษตร

สารบัญ

บทบรรณาธิการ 1

แหล่งกันก่อน กับ ผอ.สวพ.8 2

ข้าวได้เกษตร 3

การพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ 6

การจัดพีชรับหน้าแล้ง 11

เตือนภัยเกษตร 13

เกษตรกรอินทรีย์ดีเด่น ระดับเขตภาคใต้ตอนล่าง 16

ใต้เกษตร

ฮัลโหล ฮัลโหล 1 2 3 สบายดีกันไหมครับ?

ใต้เกษตรมาแล้ว ตามนัดทุกเดือน และเดือนนี้กำลังเข้าสู่หน้าแล้งอย่างเต็มตัว รอบเดือนที่ผ่านมาผมตระเวนไปเยี่ยมเยียนพื้นที่วิจัยทางภาคเหนือ ก็เห็นชัดเจนถึงคำว่าฤดูแล้ง คือหญ้าข้างทางเหี่ยวเฉา เขาหัวโล้นที่เคยเป็นสีเขียวก็กลายเป็นสีฟาง เพราะหญ้าและพืชพรรณยืนต้นตาย ซึ่งผิดกับภาคใต้ที่ไม่มีฤดูแล้งเด่นชัด แล้งแล้วยังเขียวขจี ยกเว้นบางปีเท่านั้นที่จะแล้งจริงๆ คือเห็นไม้ผลยืนต้นใบเหี่ยวเฉา

ใต้เกษตรเดือนนี้จึงนำความรู้เรื่องการจัดการพืชรับมือหน้าแล้งมานำเสนอเพื่อจะได้นำไปปรับใช้ให้ลดความเสียหายจากอากาศที่ร้อนและแห้งแล้งกัน

ส่วนเนื้อหาเรื่องยาวประจำเดือนนี้ ได้นำเสนอเรื่องของการพัฒนาเกษตรในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ ซึ่งการพัฒนาการเกษตร ต้องคำนึงถึงภูมิสังคมเป็นเงื่อนไขสำคัญในการเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสม จึงจะทำให้โครงการต่างๆ ที่ลงไปเกิดผล

ย้อนหลังไปหลายปี ใต้เกษตรต้องขอขอบพระคุณท่านไพโรจน์ สุวรรณจินดา ผอ.สวพ.8 ในขณะนั้นที่เป็นคนเขียนโครงการนี้ขึ้นมา โดยใช้พระราชดำริ เข้าใจ-เข้าถึง-พัฒนา มาทำการขับเคลื่อนโครงการ ซึ่งมีงานที่จะเอาเทคโนโลยีกรมวิชาการเกษตรมาขับเคลื่อนลงสู่พื้นที่ผ่านการให้ความรู้ และเกษตรกรได้ทำจริง ประโยชน์จึงเกิดขึ้นมากมายมหาศาลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม

นอกจากนั้นใต้เกษตรได้นำเสนอเกษตรกรดีเด่นสาขาเกษตรอินทรีย์ของภาคใต้ตอนล่าง ที่มีรูปแบบการผลิตพืชที่น่าสนใจมาก ลองติดตามเนื้อหากันดูครับ

สุดท้ายเดือนนี้ขอแสดงความยินดีกับทุกท่านที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
สวัสดีครับ

ธัชชาวินท์ สรรุโณ
ผู้เชี่ยวชาญ สวพ.8

แปลก่อน กับ ผอ. สวพ.8

**ความร่วมมือระหว่าง สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 สงขลา
กรมวิชาการเกษตร กับ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 5 จังหวัดสงขลา
กรมส่งเสริมการเกษตร**

แต่ดั้งเดิมกรมวิชาการเกษตรถูกกำหนดให้เป็นหน่วยศึกษาวิจัยเพื่อผลิตเทคโนโลยีด้านพืช โดยมีกรมส่งเสริมการเกษตรมารับช่วง นำเทคโนโลยีที่สำเร็จแล้ว และมีความเหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ไปส่งเสริมถ่ายทอดสู่เกษตรกรต่อไป แต่ด้วยบริบทแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา บทบาทหน้าที่ในส่วนที่สัมพันธ์กันนี้ดูจะไม่แนบแน่นต่อเนื่องเป็นเนื้อเดียวกันมาระยะหนึ่งแล้ว

ก่อนหน้านี้ที่อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ชื่อ สำราญ สารบรรณณ์ ก็ได้มีการทบทวนถึงบทบาทหน้าที่นี้กันอีกครั้ง สวพ.8 และ สสท.5 ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างเช่นกัน จึงได้มากระชับความร่วมมือกันขึ้น ซึ่งนับเป็นพื้นที่แรกที่ได้มีการดำเนินการอันจะเป็นต้นแบบนำร่องให้กับพื้นที่อื่นๆต่อไป

ความร่วมมือจะช่วยปิดจุดอ่อนของแต่ละหน่วยงานที่มีจุดแข็งต่างกัน คือรวมกันแล้วจะเสริมกันให้ดียิ่งขึ้น ส่วนผู้ที่จะได้รับประโยชน์คือเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ตลอดห่วงโซ่การผลิต โดยการประชุมเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2564 ที่ผ่านมา ได้มีข้อสรุปที่จะต้องดำเนินการร่วมกันในเบื้องต้น คือ จะร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูล วิจัย+ส่งเสริม พืชที่เป็นกระแส เช่น โกโก้ กาญจนา กาญจง กระเทียม ความร่วมมือผลิตพันธุ์พืชของกรมวิชาการเกษตร โดยจะให้ศูนย์ขยายพันธุ์พืชของส่งเสริมมาร่วมทำการผลิตเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร สวพ.8 จะไปช่วยเป็นที่ปรึกษางานวิจัยให้นักส่งเสริมเพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านการวิจัยเชิงพื้นที่ ความร่วมมือในการขยายผลงานวิจัย เช่น ในเวทีประชุมนักส่งเสริมประจำปี สวพ.8 จะสรุปผลงานวิจัยไปนำเสนอเพื่อจะให้นักส่งเสริมพิจารณานำไปขยายผลต่อไป ความร่วมมือในการวิจัย ส่งเสริมจะร่วมมือกันตั้งแต่ร่วมสร้างโจทย์วิจัยร่วมกัน ทำร่วมกัน จนจบแล้วส่งเสริมเอาไปขยายต่อ ซึ่งวิธีนี้จะทำให้ได้ผลวิจัยที่ออกมาตรงกับความต้องการของนักส่งเสริม การใช้ประโยชน์จากแปลงวิจัยที่ สวพ.8 ทำในแปลงเกษตรกรหรือในชุมชน หลังจบการวิจัยแล้วก็ส่งต่อให้นักส่งเสริมไปต่อยอดหรือใช้เป็นฐานเรียนรู้ในการส่งเสริมต่อไป สสท.5 ตั้งเป้าขยายผลแผนแดงในแปลงใหญ่ ใน ศพก. ขอความร่วมมือ ศวพ. ทำแหล่งพ่อแม่พันธุ์ให้ เป็นต้น

จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจากบทบาทหน้าที่และความสัมพันธ์อันดีระหว่างหน่วยงานทั้งสองจะก่อให้เกิดพลังสร้างสรรค์สิ่งที่เกิดประโยชน์ตรงตามความต้องการเพื่อความอยู่ดีกินดีของพี่น้องเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องต่อไป

ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง เชิญ สวพ.8 หารือตั้งศูนย์ชีวภัณฑ์ชุมชน (ศชช)

นายภูเกียรติ วงศ์กระพันธุ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง ได้เชิญ ทีมงาน สวพ.8 เข้าพบหารือขอราชการเรื่อง การตั้งศูนย์ชีวภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดพัทลุง สืบเนื่องจาก สวพ.8 และ สสท.5 ได้ตั้ง ศชช. เพื่อเป็นสถานที่ ให้บริการ และถ่ายทอดความรู้ ด้านชีวภัณฑ์แก่เกษตรกรในชุมชนจังหวัดสงขลานั้น จังหวัดพัทลุงเห็นว่า รูปแบบ การดำเนินงาน ศชช. จะเกิดผลดีต่อยุบายการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ของจังหวัด คือมีชีวภัณฑ์บริการใน ชุมชน เกษตรกรไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางมารับที่ศวพ. เป็นความสะดวก และพร้อมใช้ใน ชุมชน โดยมีผู้เข้าร่วมหารือ คือ ผอ.สวพ.8 ผช. สวพ.8 ผอ.ศวพ.พัทลุง และ นักวิจัย ศวพ.พัทลุง เกษตรและ สหกรณ์จังหวัดพัทลุง ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดพัทลุง ผลการหารือสรุปว่า จังหวัดจะสนับสนุนงบประมาณ ในการจัดตั้ง ศชช. เช่น ครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์ วัสดุ และนำร่องการจัดตั้ง 6 แห่ง โดยจะทำการผลิตชีวภัณฑ์หลาย ชนิด เช่น เชื้อ บีเอส เชื้อเมตาไรเซียม เชื้อบิวเวอเรีย แมลงศัตรูธรรมชาติ เห็ดเรืองแสงสิรินธรมี เป็นต้น อนึ่ง ศชช. มีข้อดี คือ นอกจากนั้นจะมีการดำเนินงานตามบันได 5 ขั้น คือ จัดตั้ง อบรมให้ความรู้ ติดตามให้ คำแนะนำ ชุมชนผลิตไว้ใช้เอง และส่งเสริมให้เกิดรายได้ ในระยะต่อไป

สตูล: ตรวจสอบแปลงพริกไทยและตะไคร้ เพื่อขอต่ออายุแปลง GAP

เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2564 ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล ได้ออกตรวจสอบแปลงพริกไทยและตะไคร้ เพื่อขอต่ออายุแปลง GAP ของนาย พรหมพจน์ สิริพรชัยเจริญ อยู่บ้านเลขที่ 118 ม.6 ต.ทุ่งหว้า อ.ทุ่งหว้า จ.สตูล และตรวจสอบแปลงใหม่ GAP ให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสุไหงอุเป พืชที่ปลูกได้แก่ พริกไทย ซึ่งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสุไหงอุเป ได้ดำเนินการปลูกและแปรรูป พริกไทยเป็น พริกไทยดำ และคูกี้พริกไทย กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสุไหงอุเป ต้องการยกระดับสินค้าเกษตร เพื่อผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย เพิ่มโอกาสใน การแข่งขันกับตลาด

ยะลา: อบรมเชิงปฏิบัติการโครงการตำบล
มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

นราธิวาส; อบรมเกษตรกรหลักสูตร
การป้องกันกำจัดแมลงศัตรูทุเรียน

เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2564 ศวพ.ยะลา จัดอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการตำบล มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ในจังหวัดชายแดนใต้ ประจำปีงบประมาณ 2564 และกลุ่มเกษตรกรหนึ่งชุมชนหนึ่งเกษตรอินทรีย์ ในเรื่องการทำกับดักล่อแมลง การทำน้ำหมักชีวภาพ การใช้สารชีวภัณฑ์ BT1-DOA และการทำปฐินปลูกผัก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตผักในระบบเกษตรอินทรีย์ ตามนโยบายของท่าน พิเชษฐ์ วิริยะพาหะ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร ณ ต.ยะตะะ อ.รามัน จ.ยะลา โดยมีผู้เข้าฝึกอบรมเชิงปฏิบัติจำนวน 30 ราย ซึ่งทางกลุ่มเกษตรกรสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพที่ช่วยในการพัฒนาแปลงขยายผลการผลิตผักปลอดภัยและผักอินทรีย์ภายในโครงการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวอย่างยั่งยืน

วันที่ 16-17 กุมภาพันธ์ 2564 ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรรือเสาะ ได้จัดฝึกอบรมเกษตรกรหลักสูตรการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูไม้ผลทุเรียน ภายใต้โครงการตำบลมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน จำนวน 3 รุ่น รวมทั้งสิ้น 150 ราย เพื่อสนองตอบสถานการณ์ปัจจุบันที่เกษตรกรมีการปลูกทุเรียนมากขึ้น

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรรือเสาะจึงจัดอบรมหลักสูตรนี้เพื่อให้เกษตรกรได้นำความรู้ไปปรับใช้ในการจัดการดูแลแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของตลาด ผลผลิตได้ราคาสูงขึ้น สร้างรายได้เพิ่มให้กับเกษตรกรอย่างยั่งยืนต่อไป

สงขลา: อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี “การเพาะเห็ด”

เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2564 ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร สงขลา ได้อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี “การเพาะเห็ด” เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปลูกผักปลอดภัย ภายใต้โครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรสมาชิกโครงการฟาร์มตัวอย่างบ้านควนหรีน จำนวน เกษตรกรรวม 40 ราย ณ บ้านควนหรีน 69 หมู่ที่ 2 ต.เปียน อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา คาดว่าผู้เข้าร่วมอบรมจะได้นำ องค์ความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย สามารถลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตต่อหน่วย ยกระดับสินค้าเกษตร เพิ่มโอกาสในการแข่งขัน

ตรัง: อบรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน

เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการ เกษตรตรัง จัดอบรมเกษตรกร โครงการประเมินผลการวิจัย และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชที่ เหมาะสมกับภูมิสังคม หลักสูตร การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ปาล์มน้ำมันโดยการจัดการสวนอย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรเกี่ยวกับ เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพผลผลิต ปาล์มน้ำมันอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับพื้นที่จังหวัดตรัง โดยมีเกษตรกรเข้าร่วมจำนวน 35 ราย ณ ศูนย์เด็กเล็กบ้าน โคกทราย ตำบลโพรงจระเข้ อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติจริงในแปลง เกษตรกรได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ สามารถถ่ายทอด ให้กับเกษตรกรเครือข่าย หรือ บุคคลที่สนใจได้

การพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรในจังหวัดชายแดนภาคใต้

กลุ่มวิชาการ สวพ.8

ความเป็นมา

ปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา (อ.จะนะ นาหวี เทพา และ อ.สะบ้าย้อย) รวมไปถึงปัญหารายได้ของเกษตรกรภาคการเกษตรที่ค่อนข้างต่ำ ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ ประกอบกับปัญหาทางสังคม ปัญหาความไม่สงบ และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ทำให้การพัฒนาในทุกๆ ด้านไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร โดยเฉพาะปัญหาการผลิตสินค้าเกษตร ทำให้ผลผลิตที่ได้มีปริมาณ และคุณภาพต่ำ สาเหตุหลักเกิดจากเกษตรกรขาดเทคโนโลยีการผลิตพืช รวมถึงเทคโนโลยีการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต การสร้างแบรนด์ และการสร้างเครือข่ายเพื่อเชื่อมโยงช่องทางการตลาด (value chain)

ในแผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง กำหนดไว้ว่าปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (จชต.) ต้องได้รับการแก้ไขปัญหา และมีระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น การพัฒนาภาคการเกษตรเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากที่มุ่งเน้นสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับพื้นที่ ประกอบกับแผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประเด็นการเกษตรให้ความสำคัญกับการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยยกระดับการผลิตภาคการเกษตร การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ และสินค้าเกษตร สร้างโอกาส และความเสมอภาคทางสังคม โดยการกระจายรายได้สู่ชุมชน ลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับเกษตรกร ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการเสริมสร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกร

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8 กรมวิชาการเกษตร จึงได้ดำเนินงานโครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยอาศัยการบูรณาการของหน่วยงานในพื้นที่ และการมีส่วนร่วมของประชาชน จะเป็นแนวทางที่จะเพิ่มรายได้ เพิ่มความมั่นคง ยั่งยืน และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นให้แก่เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เปิดโอกาสให้เกษตรกรได้ “เข้าใจ เข้าถึง” องค์ความรู้ที่ถูกต้องและมีส่วนร่วมในการ “พัฒนา” องค์ความรู้ใหม่ๆ ในการนำไปสู่การสร้างความสำเร็จให้กับชุมชน ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือนเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สร้างความหลากหลายและความยั่งยืนในกระบวนการพัฒนาอาชีพเกษตรกร สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น

วิธีการดำเนินการ

ดำเนินงานโครงการในรูปแบบจัดทำแปลงขยายผลการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชในแปลงเกษตรกร โดยเกษตรกรได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชผ่านการฝึกอบรม และมีการศึกษาดูงานในแปลงต้นแบบภายในศูนย์วิจัยฯ เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช และสามารถเป็นแปลงต้นแบบการผลิตพืชในพื้นที่ เพื่อให้เกิดเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง โดยดำเนินการแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดความยั่งยืน โดยแบ่งเป็นกิจกรรมย่อย 13 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมการพัฒนา

1. กิจกรรมกาแพขายแดนใต้ทางเลือกใหม่สู่รายได้ที่ยั่งยืน
2. กิจกรรมถั่วลิสงพืชทางเลือกสู่รายได้ที่ยั่งยืน
3. กิจกรรมผักปลอดภัย ตลาดสดใส เสริมรายได้ให้ชุมชน
4. กิจกรรมการเพิ่มมูลค่าสมุนไพร สร้างรายได้ที่ยั่งยืน
5. กิจกรรมการผลิตหน่อพันธุ์กล้วยหินคุณภาพ
6. กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน
7. กิจกรรมการเพิ่มมูลค่าการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว
8. กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุเรียน
9. กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตส้มโอบูโกยะรัง
10. กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ส้มจุกพืชอัตลักษณ์ชายแดนใต้
11. กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดหวาน พันธุ์ สงขลา 84-1
12. กิจกรรมการผลิตเห็ดเสริมรายได้
13. ติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการ

ในปีงบประมาณ 2563 ที่ผ่านมา สามารถขยายผลเทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรโดยร่วมกับเกษตรกรนำองค์ความรู้ของกรมวิชาการเกษตรไปพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร ได้แก่ กาแฟชายแดนใต้ ทางเลือกใหม่สู่รายได้ที่ยั่งยืน ถั่วลิสงพืชทางเลือกสู่รายได้ที่ยั่งยืน ผักปลอดภัยตลาดสดใส่ เสริมรายได้ให้ชุมชน การเพิ่มมูลค่าสมุนไพรสร้างรายได้ที่ยั่งยืน การผลิตหน่อพันธุ์กล้วยหินคุณภาพ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน การเพิ่มมูลค่าและการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุเรียน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตส้มโอปูโกยะรัง การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตส้มจุกพืชอัตลักษณ์ชายแดนใต้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดหวาน พันธุ์สงขลา 84-1 และการผลิตเห็ดเสริมรายได้ ในพื้นที่ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีเกษตรกรร่วมทำแปลงขยายผลเทคโนโลยีการผลิตพืช จำนวน 495 ราย พื้นที่ 731 ไร่ จำนวน 70 โรงเรือน ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรในแปลงเกษตรกรมีปริมาณและคุณภาพดีขึ้น

โดยเกษตรกรที่ร่วมทำแปลงขยายผลเทคโนโลยีฯ ได้ผลผลิตสูงกว่าข้อมูลผลผลิตเฉลี่ยในแปลงเกษตรกร 4 จังหวัดภาคใต้ ต่อบางจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้/ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น นอกจากนี้เกษตรกรยังได้รับความรู้จากการฝึกอบรมจำนวน 7,647 ราย โดยเกษตรกรได้รับคะแนนหลังการอบรมตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป มีจำนวน 7,395 ราย คิดเป็นร้อยละ 96.36 และมีการเรียนรู้ผ่านแปลงต้นแบบจำนวน 1,667 ราย เนื่องจากแต่ละหลักสูตรที่ถ่ายทอดให้กับเกษตรกร เป็นความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ จึงส่งผลให้เกษตรกรส่วนใหญ่มีความสนใจ ตั้งใจ และพร้อมเรียนรู้ เพื่อจะนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาและแก้ปัญหาการผลิตพืชในพื้นที่ เมื่อเกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจเทคโนโลยีการผลิตพืชเพิ่มขึ้น ทำให้สามารถนำไปพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ เพิ่มความมั่นคง ยั่งยืนให้กับตนเองและสังคมต่อไป

การติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการ

การติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการ โดยการติดตามประเมินผลระดับความพึงพอใจของเกษตรกรที่ร่วมดำเนินงานแปลงขยายผลเทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรในโครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปีงบประมาณ 2563 จำนวน 459 ราย โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ 2) ด้านเศรษฐกิจ 3) ด้านสังคม 4) ด้านการดำเนินงานของโครงการฯ และ 5) ด้านการนำความรู้จากการเข้าร่วมโครงการไปใช้ประโยชน์ วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสถิติ SPSS พบว่าระดับความพึงพอใจการดำเนินงานโครงการทั้ง 5 ด้าน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 คะแนน ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับ / ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เกษตรกรมีแรงจูงใจในการพัฒนาการผลิตจนทำให้ผลผลิตมีคุณภาพดี มีอำนาจต่อรองด้านราคาผลผลิตกับตลาด
2. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ประกอบอาชีพด้านการผลิตพืชได้อย่างยั่งยืน นำไปสู่ชุมชนเข้มแข็ง
3. ทำให้เกิดความเชื่อมั่นระหว่างภาครัฐกับชุมชน
4. สร้างเครือข่ายผู้ผลิต ผู้ประกอบการ และผู้บริโภค ส่งผลให้เกษตรกรมีช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้น

การพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรในจังหวัดชายแดนภาคใต้

การขยายผล

จากความสำเร็จของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ สามารถเป็นต้นแบบเทคโนโลยีการผลิตพืชของกรมวิชาการเกษตรให้กับเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง ทำให้มีเกษตรกรสนใจเข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้น โดยในปีงบประมาณ 2564 จำนวนแปลงขยายผลในพื้นที่เกษตรกรเพิ่มขึ้นเป็น 645 แปลง ซึ่งเพิ่มจากปี 2563 ที่มีจำนวน 495 แปลง

ทั้งนี้เกษตรกรสามารถขอข้อมูลเทคโนโลยีการผลิตพืชที่ถูกต้องและเหมาะสมในพื้นที่เพิ่มเติมได้ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส รือเสาะ ศูนย์วิจัยพืชสวน ยะลา ศูนย์วิจัยพืชไร่สงขลา และสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 โทรศัพท์ 074 445905

จัดการพืช รับน้ำแล้ง

“อย่างเข้าเดือน 5 น้ำท่าก็แห้งขอดคลอง เมื่อยามได้มองผืนนาเป็นร่องแยกแแตกกระแหง ต้นหญ้าสดเขียว ก็พลันแห้งเหี่ยวกรอบแดง พื้น นา หน้าแล้ง เหมือนดวงใจแห้ง แยกแตกเป็นแผล” อ.ไพฑูรย์ บุตรชื่น แต่งเพลงนี้เมื่อปี พ.ศ.2514 ผ่านมา 50 ปี พอดี ตอนนี้อันตรายเดือน 4 ความแห้งแล้งก็มาเยือนทุกสารทิศ ฉบับนี้จึงเอาเรื่องการจัดการพืชให้บรรเทาความเสียหาย ให้รอดพ้นแล้งนี้ไปได้ ฉบับบ้านๆ มาเล่าให้ฟัง

จัดการพืชต้องรู้จักพืช

- กลไกการมีชีวิตของพืช จะมี ราก- ลำต้น- ใบ โดยรากดูดน้ำ ดูดปุ๋ย ลำเลียงผ่านท่อในลำต้นที่เชื่อมต่อกันเหมือนเส้นเลือด ส่งไปยังใบ แล้วใบจะปรุงเป็นสารอาหารส่งกลับมาเลี้ยงอวัยวะทุกส่วนให้ทำงานตามปกติ ก็คล้ายกับคนกินอาหารเข้าไปในร่างกาย

- คนขาดน้ำไม่ได้พืชก็เช่นกัน แต่กลไกพืช เมื่อรากดูดขึ้นไป ใบคายจะคายน้ำออกมาในระดับที่พอดีๆ เพื่อรักษาสสมดุล ไม่มากไปไม่น้อยไป ถ้าใบไม่คายออกอาจจะเหมือนคนที่กินน้ำแล้วไม่ฉี่ ในหน้าแล้ง อากาศร้อน ฝนก็ไม่ตก น้ำในดินมีน้อย จึงเกิดความไม่สมดุล 2 ส่วน คือ พอน้ำน้อยรากดูดน้ำมาไม่พอประการหนึ่ง และใบคายน้ำมากเกินไปเพราะอากาศร้อนก็อีกประการหนึ่ง ภาวะเสียสมดุลในพืชจึงเกิดขึ้น คือพืชจะเหี่ยวเฉา เหี่ยวมากๆ ก็ยืนต้นตาย

- อากาศร้อนส่งผลต่อการคายน้ำ ความร้อนจากดวงอาทิตย์ที่ส่องมายังใบพืช ทำให้ใบพืชมีอุณหภูมิสูงขึ้นลมที่พัดแรงส่งผลให้การระเหยของน้ำเร็วขึ้น เมื่อใบได้รับความร้อนจากดวงอาทิตย์เพิ่มขึ้น ทำให้อัตราการคายน้ำจะเพิ่มขึ้น 2 เท่าทุกๆ 10 องศาเซลเซียส เมื่ออุณหภูมิใบสูงขึ้น ใอน้ำในใบ และใอน้ำในบรรยากาศมีความแตกต่างกันมากขึ้น การคายน้ำก็จะเพิ่มมากขึ้นไปด้วย แต่หากอุณหภูมิเกิน 30 องศาเซลเซียส ปากใบก็จะปิด หรือลมแรงมากๆ อุณหภูมิต่ำมากๆ ปากใบก็จะปิดเช่นกันนี่คือกลไกการรักษาชีวิตรอดของพืช

• จัดการพืชหน้าแล้ง จึงมีหลักการ คือหาวิธีลดการคายน้ำของใบ และหาวิธีรักษาน้ำไว้ให้รากได้ดูดไปใช้ให้นานที่สุด

1. หาวิธีลดความร้อนที่มากกระทบพืช คือการจัดการพืชรับมือภัยแล้งประการแรก ซึ่งทำได้ในพืชผัก หรือต้นไม้ขนาดเล็กโดยการทำร่มเงาให้พืช จะด้วยวัสดุธรรมชาติเช่นทางมะพร้าว หรือใช้ตาข่ายพลาสติกตามความเหมาะสม สำหรับไม้ผลโตๆ ต้องวางแผนระยะยาว คือ ปลูกไม้กันลมไว้รอบๆ ก็ช่วยได้บ้างเช่นกัน หรือปลูกพืชสมรม หรือผสมผสานหลายระดับก็ช่วยได้

แปลงคุณสนธิยา ละอองสกุล

2. รักษาความชื้นของดินตอนหน้าแล้ง ก็เป็นอีกหนึ่งวิธี การลดน้ำระเหยจากดิน ลดแสงแดดร้อนๆ ที่ส่องลงมาที่ผิวดิน เช่น คลุมโคนต้นพืช จะด้วยเศษพืช ช้างข้าว ใบอ้อย หรือพลาสติกปลูกพืชก็ตาม ความเหมาะสม วิธีการเหล่านี้จะช่วยให้เก็บน้ำในดินไว้ได้นาน และจะต้องผสมผสานวิธีการให้น้ำแบบต่างๆ ที่ประหยัดน้ำด้วย

3. เตรียมพืชให้พร้อมรับภัยแล้ง พืชก็เหมือนคนเหมือนสัตว์ที่ต้องเตรียมตัวจัดหาน้ำจัดหาอาหาร ก่อนที่ภัยแล้งจะมา ในการจัดการพืชให้พร้อมรับภัยแล้ง เช่น บำรุงพืชให้มีรากสมบูรณ์ รากลึกและแผ่ขยาย เพื่อให้ความสามารถดูดน้ำได้ไกลได้มาก ให้ปุ๋ยชีวภาพ PGPR (rhizobacteria) จะช่วยให้พืชเพิ่มความทนทานต่อภาวะแห้งแล้ง เนื่องแบคทีเรียช่วยให้พืชมีรากสมบูรณ์ และมีแบคทีเรียช่วยให้เกิดฮอร์โมนที่ทำให้พืชทนแล้งเพิ่มขึ้น จัดการดินให้ร่วนซุย

เลือกพันธุ์ที่ทนทานต่อสภาพแล้งแห้ง ใช้น้ำน้อย นอกจากนั้นพบว่าการเสริมการให้ธาตุอาหาร โพแทสเซียม ซิลิกอน และฮอร์โมน กรดชาลิโซลิค, ออกซิน, ยิบเบอเรลลิน, ไซโตไคนิน และกรดแอบไซซิก จะช่วยให้พืชทนแล้งได้เพิ่มขึ้น สุดท้าย คือลดภาระของพืชก่อนภัยแล้งจะมาถึง เช่น ตัดแต่งให้มีกิ่งใบน้อยลง ผลิตผลที่ไม่จำเป็นออก

ลองไปทำดูครับปีนี้หวังว่าจะรอดภัยแล้งกันทั้งคนทั้งสัตว์ ทั้งพืชสวัสดีครับ

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

https://www.researchgate.net/publication/257828589_Plant_Drought_Stress_Effects_Mechanisms_and_Management

https://www.researchgate.net/publication/291016280_Enhancement_of_drought_stress_tolerance_in_crops_by_plant_growth_promoting_rhizobacteria

<https://sites.google.com/site/chiwithyakhngphuchphuchdxx/home/reuxng-thi-6-kar-khay-na-khng-phuch>

<http://web.agri.cmu.ac.th/hort/course/359311/PPHY2.htm#stoma>

เตือนภัยเกษตรกร

พืชตระกูลแตง

(แตงกวา แตงร้าน แตงโม แตงไทย เมล่อน แคนตาลูป ชูกินี ฟักทอง ฟักเขียว ฟักแม้ว มะระจีน และบวบ)

ปัญหาควรรวัง โรคราแป้ง (*Oidium* sp.)

ลักษณะอาการ พบเชื้อราคล้ายผงแป้งสีขาวเกิดเป็นหย่อมๆบนใบ มักเริ่มพบจากใบส่วนล่างของต้นก่อน บริเวณอื่น ถ้าสภาพแวดล้อมเหมาะสมอาการโรคจะกระจายทั่วทั้งใบและลุกลามขึ้นไปยังใบส่วนบนของต้นต่อมา ใบค่อยๆซีดเหลืองและแห้ง หากโรครุนแรงจะลุกลามไปยังทุกส่วนของพืชทำให้ต้นแห้งตายในที่สุด ถ้าพืชเป็นโรคในระยะติดผลอ่อนจะทำให้ผลแกร็น บิดเบี้ยว ผิวขรุขระ เป็นตุ่มหรือแผลที่เปลือกผล

แนวทางป้องกันแก้ไข

1. ดูแลและบำรุงรักษาด้านพืชให้มีความแข็งแรงสมบูรณ์ และหมั่นกำจัดวัชพืชเพื่อให้มีการถ่ายเทอากาศได้ดี
2. ตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคเริ่มระบาดให้ฉีดพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ฟิวโอฟราแม+ไตรฟล็อกซีสโตรบิน 25% + 25% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตรหรือ ทีบูโคนาโซล+ไตรฟล็อกซีสโตรบิน 50% +25% WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เพนทิโอไพเรต 20% SC อัตรา 5-10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โพรพิเนบ 70% WP อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เตตระโคนาโซล 4% EW อัตรา 10-20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 5-7 วัน
3. แปลงที่เป็นโรคหลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ควรเก็บซากพืชไปทำลายนอกแปลงปลูก

พืชตระกูลกะหล่ำ

(กะหล่ำปลี คื่นช่าย ผักกาดขาวปลี กะหล่ำดอก ผักกาดเขียวปลี)

ปัญหาควรรวัง หนอนใยผัก

ลักษณะอาการ

ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่เป็นฟองเดี่ยวหรือกลุ่มเล็กๆบนใบพืช หนอนมีลักษณะเรียวยาวหัวท้ายแหลม ส่วนท้ายมีปุ่มยื่นออกเป็น 2 แฉก เมื่อถูกตัวจะดิ้นอย่างแรง และสร้างใยพาตัวขึ้นลงระหว่างพื้นดินกับใบพืชได้ หนอนจะกัดกินผิวใบทำให้ผักเป็นรูพรุนคล้ายร่างแห จากนั้นเข้าดักแด้บริเวณใบพืช โดยมีใยบางปกคลุมติดใบพืช

แนวทางป้องกันแก้ไข

1. การใช้กับดัก ได้แก่

1.1 กับดักกาวเหนียวสีเหลือง เป็นกับดักทรงกระบอกหรือกระป๋องน้ำมันเครื่องสีเหลืองทาด้วยกาวเหนียวทุก 7-10 วันต่อครั้ง ใช้จับผีเสื้อหนอนใยผักได้เฉลี่ย 16 ตัวต่อวันต่อกับดัก

1.2 กับดักแสงไฟ ใช้หลอดสีน้ำเงิน 20 วัตต์ ซึ่งเป็นหลอดเรืองแสงที่เหมาะสมในการใช้จับผีเสื้อหนอนใยผักมากที่สุด โดยติดตั้งรอบนอกแปลงผักและติดตั้งให้พร้อมกันในพื้นที่

2. การใช้โรงเรือนตาข่ายไนล่อน หรือการปลูกผักกางมุ้ง โดยใช้ตาข่ายขนาด 16 mesh (256 ช่องต่อตารางนิ้ว) โดยโรงเรือนตาข่ายไนล่อนต้องปิดมิดชิดตลอดเวลาเพื่อป้องกันผีเสื้อเพศเมียเข้าไปวางไข่

เตือนภัยเกษตรกร

3. การใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ เชื้อแบคทีเรีย (*Bacillus thuringiensis*) ซึ่งมีประสิทธิภาพในการกำจัดหนอนใยผัก ปัจจุบันมีการผลิตแบคทีเรียในทางการค้า 2 สายพันธุ์ ได้แก่ *Bacillus thuringiensis* subsp. *aizowai* และ *Bacillus thuringiensis* subsp. *kurstaki* โดยใช้ในอัตราส่วน 100-200 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร และในช่วงที่มีการระบาดมากอาจพ่นช่วงเวลาถี่ขึ้นหรือพ่นสลับสารฆ่าแมลง

4. การใช้วิธีทางเขตกรรม เช่น การไถพรวนดินตากแดด หรือการทำลายซากพืชอาหาร และควรปลูกพืชหมุนเวียน ทั้งนี้เพื่อขัดขวางการขยายพันธุ์อย่างต่อเนื่องของหนอนใยผัก

5. การใช้สารฆ่าแมลง ได้แก่ สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 40-60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โทเลเฟนไพเรต 16% EC อัตรา 40-60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟินาเพอร์ 10% SC อัตรา 40-60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ดินดอกซาคาร์บ 15% SC อัตรา 40-60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 60-80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร (ควรพ่นสลับกลุ่มกลไกการออกฤทธิ์ และใช้ไม่เกิน 2-3 ครั้งต่อฤดู ควรใช้สลับกับการใช้เชื้อแบคทีเรียเมื่อการระบาดลดลง เพื่อหลีกเลี่ยงการสร้างความต้านทาน)

5. การใช้สารฆ่าแมลง ได้แก่ สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 40-60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โทลเฟนไพเรต 16% EC อัตรา 40-60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟิโนเพอร์ 10% SC อัตรา 40-60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือดินดอกชาคาร์บ 15% SC อัตรา 40-60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 60-80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร (ควรพ่นสลับกลุ่มกลไกการออกฤทธิ์ และใช้ไม่เกิน 2-3 ครั้งต่อฤดู ควรใช้สลับกับการใช้เชื้อแบคทีเรียเมื่อการระบาดลดลง เพื่อหลีกเลี่ยงการสร้างภูมิต้านทาน)

เตือนภัยเกษตรกร

นายนิวัฒน์ เนตรทองคำ

เกษตรกรอินทรีย์ดีเด่น

ระดับเขตภาคใต้ตอนล่าง

โดย ปฐม คงแก้ว และปวีณา สังข์แก้ว

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 ได้รับมอบหมายจาก กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการทำหน้าที่คัดเลือกเกษตรกรดีเด่น สาขาเกษตรอินทรีย์ ระดับเขตภาคใต้ตอนล่าง เพื่อเป็นตัวแทนเข้าสู่การคัดเลือกระดับชาติ

เกษตรกรดีเด่น สาขาเกษตรอินทรีย์ ระดับเขตภาคใต้ตอนล่าง ประจำปี 2564 ได้แก่ นายนิวัฒน์ เนตรทองคำ ซึ่งเป็นผู้ที่ยึดถือหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง รัชกาลที่ 9 เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและการทำงาน และมีแนวความคิดที่จะเลิกใช้ปุ๋ยเคมีและทำแปลงเกษตรเลียนแบบธรรมชาติ โดยใช้หลักพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของพืชและสิ่งมีชีวิต

นายนิวัฒน์ เนตรทองคำ ได้เริ่มทำการเกษตรในปี พ.ศ. 2540 จากการปลูกพืชผสมผสานระหว่างแปลงยางพารา มีการใส่ปุ๋ยเคมีตามปกติ แต่ไม่มีการใช้สารเคมีในการกำจัดโรคพืชและแมลงศัตรูพืช เนื่องจากกลัวว่าจะทำให้ระบบนิเวศเสียหาย หลังจากที่ใช้ปุ๋ยเคมีมาระยะหนึ่ง นายนิวัฒน์ เนตรทองคำ พบว่าดินที่ปลูกมีความกระด้าง และต้นไม้ดูเฉาไม่สดใสมือเหมือนกับป่าธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ แม้ไม่ได้ใส่ปุ๋ยเคมีเลย ด้วยเหตุนี้ ปี พ.ศ. 2546 นายนิวัฒน์ เนตรทองคำ จึงเลิกใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถาวร และหันมาทำเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจัง โดยการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองในการทำปุ๋ยหมักและน้ำหมัก เพื่อมาทดแทนปุ๋ยเคมีอย่างมีประสิทธิภาพ

มีการเลี้ยงสัตว์ในแปลงอินทรีย์ เพื่อนำมาบริโภค และจำหน่าย ส่วนของมูลสัตว์สามารถนำมาทำเป็นปุ๋ย และมีการขุดสระเลี้ยงปลา เมื่อมีความรู้ความเข้าใจในการผลิตพืชอินทรีย์จึงได้สมัครขอการรับรองแหล่งผลิตพืชอินทรีย์ และได้รับการรับรองแหล่งผลิตพืชอินทรีย์ จากสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 กรมวิชาการเกษตร ในปี พ.ศ. 2560 และคงไว้ซึ่งการรับรองมาจนถึงปัจจุบัน

นายนิวัฒน์ เนตรทองคำ เป็นคนใฝ่รู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีการหาข้อมูลเพิ่มเติมจาก internet เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาที่พบในแปลง ทำให้เกิดแนวความคิดในการทำคอกเปิดเคลื่อนที่ เพื่อลดการกำจัดวัชพืชในแปลงปลูก โดยให้เปิดกินวัชพืชในแปลงลดทั้งแรงงานคน และอาหารที่ให้เปิดก็ลดลง แต่ได้ปริมาณไข่เปิดที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น ในส่วนพื้นที่ของการผลิตพืช เดิมมีแค่ลองกอง ยางพาราและกล้วย แต่ยังมีพื้นที่ว่างในแปลง

นิวัฒน์ มีความคิดจะปลูกพืชเพิ่มเติม โดยศึกษาค้นคว้าการปลูกพืชที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เช่น ในพื้นที่แสงสว่างน้อยจะเลือกปลูกผักกูด ซึ่งช่วยในการคลุมหน้าดิน ในส่วนอื่นๆ ก็ปลูกพืชผักสวนครัว เช่น พริก มะนาว ข่า ตะไคร้ ไม้บริโภคในครัวเรือน ส่วนที่เหลือก็สามารถนำไปจำหน่ายได้ อีกทั้งยังได้ทำการขยายพันธุ์พืชปลูกเองจากแปลงปลูก และทำการคัดเลือกพันธุ์ที่ดีไว้เป็นต้นพันธุ์ต่อไป แหล่งน้ำที่ใช้ในแปลง ได้มีการขุดสระทำแก้มลิงตามแนวพระราชดำริของในหลวง รัชกาลที่ 9 มีการทำฝายกักเก็บน้ำ และมีการใช้น้ำประปาภูเขา ซึ่งเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติจากน้ำตกโดนางช้าง ทำให้มีน้ำใช้เพียงพอตลอดปี ผลผลิตที่ได้ก็มีคุณภาพ ในส่วนของการตลาด นายนิวัฒน์ เนตรทองคำ มีช่องทางจำหน่ายสองช่องทางคือ นำไปจำหน่ายโดยตรงตามตลาดทั่วไป และจำหน่ายออนไลน์ผ่านทาง Facebook โดยจัดส่งผลผลิตผ่านทางระบบขนส่งสาธารณะ และระบบขนส่งเอกชน ผลผลิตที่จำหน่ายมีทั้งผลิตทั่วไป และจำหน่ายในส่วนของท่านพันธุ์อีกด้วย ซึ่งช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรเป็นอย่างมาก ทำให้แปลงของเกษตรกรเป็นแปลงต้นแบบของการทำแปลงอินทรีย์แบบครบวงจร มีการมาศึกษาดูงานจากทั้งเกษตรกรประชาชนทั่วไป รวมถึงนักเรียนนักศึกษาอีกด้วย

การบริหารจัดการสวน
ตามหลักพีชอินทรีย์

การจัดการด้านพื้นที่: พื้นที่ปลูกเป็นพื้นที่ราบ มีการปลูกพืชผสมผสานทั่วทั้งแปลง ได้แก่ ลองกอง ผักกูด ผักหวาน ผักเหลียง มะนาว ชะอม ไม้ มะละกอ กล้วย ส้มจี๊ด ข่า ตะไคร้ มะกรูด พริก พริกไทย ผักโขม และหม่อน

แหล่งน้ำ: มีการขุดสระภายในแปลง และใช้น้ำจากประปาภูเขา ซึ่งเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติ จากน้ำตกโตนงาช้าง มีการให้น้ำด้วยระบบสปริงเกอร์

การวางแผนการจัดการ: มีการวางแผนการปลูกพืชอินทรีย์ และวางแผนจัดการปฏิบัติงานภายในแปลงตลอดทั้งปี มีมาตรการป้องกันการปนเปื้อนทางดิน มีแนวกันชนทั้ง 4 ทิศ

เมล็ดพันธุ์และส่วนที่ใช้ขยายพันธุ์: ได้จากขยายพันธุ์ด้วยตนเองจากแปลงปลูก และทำการคัดเลือกพันธุ์ที่ดีไว้เป็นต้นพันธุ์ต่อไป

การจัดการและการปรับปรุงบำรุงดิน : มีการทำปุ๋ยหมักใช้เอง ไม่มีการเผาทำลายเศษซากพืชภายในแปลง มีการถอนกำจัดวัชพืช และปลูกพืชอาหารเป็นพืชคลุมดิน

การจัดการศัตรูพืช: ใช้วิธีการจัดการบริหารศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) โดย มีการจัดการแมลงศัตรูพืช ให้นกกและแมลงตัวห้ำในแปลง จัดการศัตรูพืชอื่นในแปลง ไม่พบการระบาดของโรคพืช และจัดการวัชพืช ใช้วิธีการถอนหญ้า และปล่อยเปิดให้กินวัชพืช

การเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว : มีการเก็บเกี่ยวผลผลิตโดยใช้แรงงานในครัวเรือน เก็บเกี่ยวผลผลิตใส่ตะกร้า รวบรวมเพื่อนำมาตัดแต่งผลผลิตที่เสียหายออก และบรรจุใส่ถุงพลาสติก รอจำหน่าย มีการทำความสะอาดเครื่องมือและอุปกรณ์ก่อนนำมาใช้ และมีการบำรุงรักษาให้มีสภาพพร้อมใช้งาน ในส่วนของผลผลิตที่ไม่ได้มาตรฐานหรือเหลือจากการตกแต่ง นำไปทำปุ๋ยหมักต่อไป

การบันทึกข้อมูลและการทวนสอบ: มีการบันทึกข้อมูลการผลิต มีเอกสารการจดบันทึกข้อมูลการจัดการ การปฏิบัติงานภายในแปลง การใช้ปัจจัยการผลิตแต่ละครั้ง การบันทึกปริมาณผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ และบันทึกการจำหน่ายผลผลิต

เทคนิควิธีการจัดการด้านการผลิต เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ปลอดภัย: เน้นการผลิตพืชแบบออร์แกนิกพึ่งพากันเองให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดสมดุลขึ้นภายในแปลง และใช้พื้นที่ภายในแปลงปลูกพืชให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยคำนึงถึงการเจริญเติบโตของพืชเป็นหลัก

จากแปลงสู่การขยายผล

นายนิวัฒน์ เนตรทองคำ ประสบความสำเร็จในการผลิตพืชอินทรีย์ และได้นำความรู้ที่ตนมีอยู่ไปขยายผลและเผยแพร่ให้กับผู้สนใจ รวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสังคม เมื่อมีเวลาว่างจากการทำการเกษตรก็จะไปทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เช่น ดำรงตำแหน่งรองประธานโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จังหวัดสงขลา เป็นเกษตรกรต้นแบบ Smart Farmer อำเภอหาดใหญ่ หมอดินอาสา ครูบัญชีอาสา วิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้สนใจด้านการปลูกพืชแซมในสวนยางพารา การปลูกพืชเสริมรายได้ การจัดทำบัญชีรับ-จ่าย ในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ เป็นต้น

ความสำเร็จในการประกอบอาชีพของนายนิวัฒน์ เนตรทองคำ ส่งผลให้ได้รับรางวัลต่างๆ มากมาย เช่น รางวัลหมอดินอาสาดีเด่น ประจำปี 2563 จากกรมพัฒนาที่ดิน รางวัลเกษตรกรดีเด่น สาขาบัญชีฟาร์ม ระดับจังหวัด ประจำปี 2563 จากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และได้รับเกียรติบัตรหมอดินอาสาดีเด่น ผู้เป็นเลิศด้านการจัดการดินจากสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 กรมพัฒนาที่ดิน

บรรณาธิการ

รัชชานันท์ สารโน
สวพ.8 สงขลา

ประธานงาน คกก.ค่าง

หฤทัย คงแก้ว
สวพ.สงขลา

ศิวทัต พันธุ์รัตน์
สวพ.8 สงขลา

อันทรวัชร พันธุ์โชด
สวพ.8 สงขลา

ศิลปกรรมรูปเล่ม

อธิพงศ์ สุกการ
สวพ.พัทลุง

ชานนท์ เจ็นนาด
สวพ.สตูล

เรียบเรียง

สาวิตร์ เขมวงค์
สวพ.8 สงขลา

อาฮัน๊ะ ละไบจิ
สวพ.สตูล

เขมม์การ์ โขมพัตร
สวพ.8 สงขลา

ปฐุม คงแก้ว
สวพ.8 สงขลา

คณะที่ปรึกษา

จิระ สุวรรณประเสริฐ

ผอ.สวพ.8

พิทักษ์ พรหมเทพ

ผอ.ศวพ.นราธิวาส

โนรี อีสมะแอ

ผอ.ศวพ.ปัตตานี

บุญญา ช้างคณิน

ผอ.ศวพ.สงขลา

เฟื่อง วุ่นซิว

ผอ.ศวพ.เรือเสาะ

นันทิการ์ เสนแก้ว

ผอ.ศวพ.พัทลุง

ไพศอล หะยีสาและ

ผอ.ศวพ.ยะลา

ชนินทร์ ศิริขันตยกุล

ผอ.ศวพ.สตูล

สุคนธ์ วงศ์ชนะ

ผอ.ศวพ.ตรัง

จิตรา อินเกตุ

รักษาการในตำแหน่ง

ผอ.กลุ่มประสานและบริหารนโยบาย

ศิริกุล โกกิฬา

ผอ.กลุ่มถ่ายทอดเทคโนโลยี

อภิญญา สุราวุธ

ผอ.กลุ่มวิชาการ

วิจิตร เพชรเล็ก

ผอ.กลุ่มจัดการพื้นที่

สรัญญา ช่วงพิมพ์

ผอ.กลุ่มพัฒนาการตรวจสอบพืช

และปัจจัยการผลิต

เพ็ญทิพย์ ณ พัทลุง

รักษาการในตำแหน่ง

ผอ.กลุ่มควบคุมตามพระราชบัญญัติ

คณะทำงานประชาสัมพันธ์

พัชรีย์ ฮกอิน

รัตนา บัวแก้ว

สุรพงษ์ ศรีเพ็ญ

ณัฐรา ใสสงแก้ว

สายไหม นพรัตน์

ปิยนฎ หงส์อาจ

สุธาสินี ใสสงแก้ว

ชญาพร เทพดนตรี

เยาวลักษณ์ ใสสงแก้ว

วรรณวิสาข์ ประวรรณ

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 8 สงขลา
กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ไต้เกษตร